

Zuzenbide Piriniarra Bizkaian, nortasuna eta etorkizuna

Zer ikasi dezakegu nazio piriniarren usadiozko antolatzekeo moduetatik, XXI. mendean gizarte egonkorragoak, bateratuagoak eta demokratikoagoak eraikitzeko? Zer gelditzen da gaur egun kultura horretatik Bizkaian?

11.Sep - 12.Sep 2026

Cod. D20-26

Mod.:

Face-to-face

Edition

2026

Activity type

Summer course

Date

11.Sep - 12.Sep 2026

Location

Bizkaia Aretoa-EHU

Languages

Basque Spanish

Academic Validity

- hours

Web

<http://www.nabarralde.eus>

Organising Committee

Fundación
BBVA

Description

Globalizazioak markatutako garai nahasi hauetan, gure erabakitzeko gaitasuna galtzen ari garen sentrazioak burujabetza, nortasuna, demokrazia edo askatasuna bezalako kontzeptu klasikoak birdefinitzeko beharra mahai gainean jartzen ari da.

Egia esanda, XIX. mendera arte nazio piriniarrek eta, bereziki, euskal herriak beren baliabide-iturri nagusiaren jabe ziren, lurraren jabe alegia, "komunalen" edo "herri lurren" bitartez; beren kontuei buruz erabakitzen zuten modu loteslean beren batzarretan -elizateak, Bizkaian-; eta ekarpen pertsonala erabiltzen zuten -auzolana-, diru ekarpenaren orde, komunitateari beren ekarpena egiterakoan. Modu mugatuan bada ere, gizartea antolatzeke modu horiek, "Zuzenbide Piriniarra" deituko ditugunak, Foruetan agertzen ziren, gutxienez Erdi Arotik aurrera euskal erakundeetan indarrean egon ziren legediak, alegia.

Zer geratzen zaigu berezko eta usadiozko antolaketa horretatik Bizkaian? Nolako harremana du beste euskal eskualdeekin? 2026an 500 urte betetzen ditu "Bizkaiko Foru Berria" k... baina, zer zegoen haren aurretik? Nolakoa izan zen, aurrerantzean, bi eredu arteko harremana? Azken finean, zer irakaspen eta ekarpen positibo atera ditzakegu gizartea antolatzeke eredu horietatik gure egungo gizarteentzat?

Gaiarekiko lehen hurbilketa gisa, eta gaia agortu gabe, Bizkaian Zuzenbide Piriniarraz geratzen zaiguna hobeto ezagutzen saiatuko gara.

Objectives

Bizkaian Zuzenbide Piriniarra, euskal herriaren ohiturazko antolaketa, ezagutarazi, beste leku batzuetan baino indar gutxiago baitu.

Indarrean dauden edo desagertu berriak diren adierazpen batzuk aztertzea.

Adierazpen horiek Euskal Herriko beste eskualde batzuetan dauden horiekin lotzea.

Antolaketa-modu horien eta indarrean dauden edo egon diren lege-esparruen arteko harreman konplexuari buruz hausnartzea, iraganean eta orain ere.

Antolaketa-modu tradizional horietatik, gaurko nahiz etorkizunerako, zer ekarpen positibo atera ditzakegun eztabaidatzea.

Program

11-09-2026

09:00 - 09:15	Registration
09:15 - 09:30	Presentation by the Director of the activity Iñigo González Ruiz de Larramendi Nabarralde Fundazioa - ZuzendariaLanguage: Español
09:30 - 10:30	“Los seles y la propiedad comunal de los montes en Bizkaia” Arantza Gogeochea Arrien Bilboko Hezkuntza Fakultatea (EHU) - EHUko irakasle titularra. Ikertzailea 1985-2014 aldianLanguage: Español
10:30 - 11:30	“Las anteiglesias en Bizkaia. La junta de Ruzabal.” José Ignacio Salazar Arechalde Santurtziko udala - Santurtziko Udaleko idazkaria (erretiratua)Language: Español
11:30 - 12:00	Break
12:00 - 13:00	“La explotación del hierro en Bizkaia y la propiedad comunal” Rafael Ignacio Uriarte Ayo Ekonomia eta Enpresa Fakultatea (Sarriko) EHU - Historia eta Erakunde Ekonomikoetan katedradunaLanguage: Español
13:00 - 13:30	Synthesis
13:30 - 17:00	Break
17:00 - 19:00	ACTIVIDAD-VISITA GUIADA: Explotación minera tradicional en Encartaciones (Trueba Zentroa)

12-09-2026

09:00 - 09:15	Registration
09:15 - 09:30	Presentation by the Director of the activity Xabier Renteria Uriarte Ekonomia eta Enpresa fakultate, EHU - Munduko Ekonomia eta Kudeaketan irakasleaLanguage: Español
09:30 - 10:30	“Zuzenbide Piriniarra eta Foruak Euskal Herrian “ Xabier Irujo Ametzaga Nevada unibertsitatea, Reno - Euskal Ikasketen Zentroko zuzendariaLanguage: Basque
10:30 - 11:30	“Tensiones, uniones y desuniones de los territorios forales bajo la Corona española (1644-1800)” Alberto Angulo Morales Letren Fakultatea (EHU) - Historia Modernoko irakasleaLanguage: Español

11:30 - 12:00	Break
12:00 - 13:00	<p>Round table: "1526-2026, Bizkaiko Foru Berriaren bostgarren mendeurrena. Lurralde foruak, bertako antolakuntzaren bermea edo asimilazioa? (euskaraz)"</p> <p>Xabier Renteria Uriarte Ekonomia eta Enpresa fakultate, EHU - Munduko Ekonomia eta Kudeaketan irakaslea Language: Español Aitzol Altuna Enzunza Mapfre - Ekonomialaria. Formazio arduraduna. Historia eta ohituren ikertzailea Language: Español Jasone Mitxeltorena Ozkaritz Zubietako udala - Kazetaria. Auzolanaren ikertzailea Language: Español</p>
13:00 - 13:30	<p>"Dinamica participativa"</p> <p>Iñigo González Ruiz de Larramendi Nabarralde Fundazioa - Zuzendaria Language: Español</p>
13:30 - 13:45	<p>Closing session</p> <p>Iñigo González Ruiz de Larramendi Nabarralde Fundazioa - Zuzendaria Language: Español</p>

Directed by

Xabier Renteria Uriarte

EHU

Iñigo González Ruiz de Larramendi

Teachers

Aitzol Altuna Enzunza

Alberto Angulo Morales

Arantza Gogeochea Arrien

Iñigo González Ruiz de Larramendi

Xabier Irujo Ametzaga

University of Nevada, Reno

Born in exile in Caracas, Venezuela, in 1967, Dr. Xabier Irujo is a scholar of genocide studies. He currently serves as the Chair of the Center for Basque Studies and Full Professor at the University of Nevada, Reno. Dr. Irujo holds three master's degrees in linguistics, history, and philosophy, and two PhDs in history and philosophy. As a mentor, he has supervised nearly twenty PhD dissertations and guided numerous graduate students. Dr. Irujo has held several academic appointments, including as the first guest research scholar of the Manuel Irujo Chair at the University of Liverpool, William Douglass Visiting Lecturer at the University of Massachusetts Amherst, and Eloise Garmendia Chair at Boise State University. He has lectured at over thirty universities and institutions across Europe and the Americas, including parliaments, museums, and national libraries. Specializing in genocide studies, with a focus on both physical and cultural extermination, he serves on the editorial boards of six academic presses in Europe and the Americas. He is the author of over fifteen books, including *Gernika 1937: The Market Day Massacre* (2015), *Gernika: Genealogy of a Lie* (2018), and *Charlemagne's Defeat in the Pyrenees* (2021).

Jasone Mitxelorena Ozkaritz

Xabier Renteria Uriarte

EHU

José Ignacio Salazar Arechalde

Doctor en Historia por la Universidad Autónoma de Barcelona (1985). Catedrático de Historia e Instituciones Económicas de la UPV-EHU (1995-2019). En la actualidad profesor honorífico del Departamento de Políticas Públicas e Historia Económica de la UPV-EHU. Visiting Research del Fernand Braudel Center de la State University of New York, Binghamton, en el curso 1991/1992, y Visiting Scholar en University of Idaho, Moscow (Forestry) en 1998. La investigación la he desarrollado inicialmente en el ámbito de la economía vasca del Antiguo Régimen, centrándome en el desarrollo de la industria siderúrgica, la minería y la explotación forestal. Con posterioridad, he tratado la temática de la industria forestal resinera española contemporánea y las repoblaciones realizadas en el País Vasco durante los siglos XIX y XX. Más recientemente, he investigado sobre el proceso de modernización de la industria atunera (extractiva y conservera).

Registration fees

FACE-TO-FACE	UNTIL 11-09-2026
General	87,00 EUR
Reduced fee regular	74,00 EUR
Registration exemptions	61,00 EUR
young fee	25,00 EUR
Courses for everyone	74,00 EUR
Elkar	74,00 EUR
Professionals and students of euskaltegis or approved self-learning centers	74,00 EUR

Place

Bizkaia Aretoa-EHU

Avenida Abandoibarra, 3. 48009 Bilbao

Bizkaia